

Dosarul nr. 2r-462/19

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia sediul central (jud. Gh. Burdujan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, Ș. Starciuc, L. Caraianu)

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul
Valentina Hriplivaia

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Alionei Aramă împotriva
lui Ștefan Carauș și notarului Lidia Burac cu privire la anularea testamentului și
încasarea cheltuielilor de judecată și la

cererea de chemare în judecată a notarului Lilia Burac, reprezentat de
avocatul Victor Burac împotriva Alionei Burac și Lidiei Aramă cu privire la
calificarea ca neîntemeiate și denigratoare, ce lezează reputația profesională,
acuzățiile conținute în cererea de chemare în judecată și în plângeri, cu obligarea
de a dezminți acuzațiile pe aceeași cale prin care au fost răspândite, repararea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat, în partea
prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Alionei Aramă privind scutirea de
la plata taxei de stat la depunerea apelului și acordat un termen rezonabil pentru
achitarea taxei de stat la depunerea apelului și

împotriva încheierii din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, în partea
prin care a fost restituit apelul declarat de Aliona Aramă

constată:

La 12 august 2011, Aliona Aramă a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ștefan Carauș, intervenient accesoriu notarul Lidia Burac cu privire
la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrarea de fapt și administrarea
averii succesoriale, recunoașterea dreptului de proprietate, declararea nulității
parțiale a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a certificatului
de moștenitor legal, declararea nulității testamentului.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 50, 581, 585 Cod civil (în
redacția din anul 1964), art. 220, 1469, 1472 Cod civil, art. 38, 88, 166, 174, 175

CPC, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului acceptării de către Constantin Aramă a succesiunii prin intrarea de fapt și administrarea averii succesoriale care constă din $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din imobilul nr. X din str. XXXXX or. XXXXX, recunoașterea dreptului de proprietate în ordinea succesiunii legale în urma decesului la XXXXX al tatălui Constantin Aramă asupra $\frac{1}{4}$ cotă-parte ideală din bunul imobile din str. XXXXX or. XXXXX, declararea nulității parțiale a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 26 iunie 2002 în partea $\frac{1}{4}$ cotă-parte ideală din terenul cu suprafața de 0,1185 ha nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX or. XXXXX și a certificatului de moștenitor legal nr. 132 din 21 februarie 1990 eliberat pe numele Parascoviei Aramă în partea $\frac{1}{4}$ cotă-parte ideală din casa de locuit cu suprafața de 126,2 m² nr. cadastral XXXXX și construcția accesorie cu suprafața de 22,6 m² nr. cadastral XXXXX situate în str. XXXXX or. XXXXX, declararea nulității testamentului nr. 2342 din 8 septembrie 2006 din numele defunctei Parascovia Aramă pentru Ștefan Carauș, autentificat de notarul Lilia Burac.

La 2 decembrie 2011, notarul Lilia Burac, reprezentat de avocatul Victor Burac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Burac cu privire la apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 11 lit. b), g), 16 alin. (1), (2), (6), (7), 1458 Cod civil, art. 2 alin. (1), 3 alin. (2), 29 alin. (3), 44 alin. (2), 54 alin. (2), (3) din Legea cu privire la notariat, art. 59 alin. (1), 61 alin. (2), 68, 123 alin. (4) CPC, art. 10 din CEDO, a solicitat admiterea acțiunii, calificarea ca neîntemeiate și denigratoare în adresa sa, ce lezează reputația profesională, acuzațiile din cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Aramă la 12 august 2011 (nr. intrare 3-1238) și anume, semnătura din testamentul nr. 2342 din 8 septembrie 2006 nu este a bunicii Parascovia Aramă, repararea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei, încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor de judecată și obligarea pârâtei să dezmință acuzațiile în ședința de judecată și de a le exclude din cererea de chemare în judecată prin modificarea cererii.

Prin încheierea din 28 decembrie 2011 a Judecătorei Cimișlia, cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Aramă și cererea de chemare în judecată depusă de notarul Lilia Burac au fost conexe pentru examinarea într-un singur proces.

La 14 mai 2014, notarul Lilia Burac, reprezentat de avocatul Victor Burac a depus cerere de completare și concretizare a cererii de chemare în judecată împotriva Alionei Aramă și Lidiei Aramă, solicitând admiterea acesteia, calificarea ca neîntemeiate și denigratoare în adresa sa, ce lezează reputația profesională, acuzațiile din cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Aramă la 12 august 2011 (nr. intrare 3-1238) și din plângerile depuse de Lidia Aramă la diferite instituții, obligarea Lidiei Aramă de a dezminți informațiile defăimătoare și false din plângerile depuse la diferite instituții pe aceeași cale prin care informația defăimătoare și falsă a fost răspândită, obligarea Alionei Aramă de a dezminți acuzațiile din cererea de chemare în judecată în ședința de judecată și de a le exclude din cererea de chemare în judecată, încasarea din contul pârâtelor în mod solidar a daunei morale în mărime de 100000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 27 martie 2018, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu a depus cerere de concretizare a pretențiilor împotriva lui Ștefan Carauș și notarului Lidia Burac, solicitând anularea testamentului nr. 2342 din 8 septembrie 2006 întocmit de notarul Lilia Burac din numele Parascoviei Aramă în favoarea lui Ștefan Carauș și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul ei a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, a fost respinsă acțiunea Alionei Aramă ca fiind neîntemeiată.

A fost încasată de la Aliona Aramă în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4661,66 de lei de a cărei plată parțială a fost scutită la înaintarea cererii de chemare în judecată, în sumă de 1490,40 de lei și 3171,26 de lei, care nu a fost achitată.

Au fost încasate de la Aliona Aramă în beneficiul Liliei Burac cheltuielile judiciare compuse din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 11000 de lei și cheltuieli de transport în sumă de 11000 de lei, în total 22000 de lei, în rest, au fost respinse cheltuielile de judecată solicitate de Lilia Burac în sumă de 58000 de lei.

A fost respinsă acțiunea notarul Lilia Burac ca fiind neîntemeiată.

Au fost încasate de la notarul Lilia Burac în beneficiul Alionei Burac cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3600 de lei, în rest, suma de 2400 de lei solicitată de Aliona Aramă a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 20 noiembrie 2018, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea prin care au fost încasate din contul Alionei Aramă în beneficiul notarului Lilia Burac cheltuielile de judecată în mărime de 22000 de lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de încasare din contul intimitei a cheltuielilor de judecată în mărime de 43500 de lei, în partea prin care a fost încasat din contul Liliei Burac în beneficiul Alionei Aramă a cheltuielilor de judecată în mărime de 3600 de lei, cu respingerea acestui capăt de cerere și încasarea din contul Alionei Aramă a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.

La 13 decembrie 2018, Aliona Aramă a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea în care a fost respinsă cererea ei de chemare în judecată, în partea încasării taxei de stat din contul ei în beneficiul statului și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică din contul ei în beneficiul notarului Lilia Burac, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii ei, precum și scutirea parțială de la plata taxei de stat la examinarea cauzei în apel.

La 15 decembrie 2018, Lidia Aramă a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, solicitând admiterea acestuia și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac și de Aliona Aramă, fiindu-le acordat un termen de 15 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru depunerea cererilor de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelurile depuse.

Prin încheierea din 14 ianuarie 2019 a Curții de Apel Comrat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Lidia Aramă, fiindu-i acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru depunerea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și achitarea taxei de stat în cuantum de 75 de lei.

La 28 ianuarie 2019, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central.

La 30 ianuarie 2019, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea în care a fost respinsă cererea ei de chemare în judecată, în partea încasării taxei de stat din contul ei în beneficiul statului și în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică din contul ei în beneficiul notarului Lilia Burac, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii ei, precum și scutirea parțială de la plata taxei de stat la examinarea cauzei în apel.

La 8 februarie 2019, Lidia Aramă a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și scutirea de la plata taxei de sta.

Prin încheierea din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse ca neîntemeiate cererile depuse de Aliona Aramă și Lidia Aramă privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, fiindu-le acordat un termen rezonabil de 15 zile de la data comunicării încheierii pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 150 de lei de către Lidia Aramă și în mărime de 3571,24 de lei de către Aliona Aramă.

La 23 mai 2019, Aliona Aramă a depus cerere de suspendare a executării încheierii din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Prin încheierea din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă ca neîntemeiată cerere Alionei Aramă privind suspendarea executării încheierii din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat.

Au fost restituite apelurile declarate de Lidia Aramă și de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu în legătură cu neîndeplinirea indicațiilor expuse prin încheierea instanței de apel de achitare a taxei de stat la depunerea cererilor de apel.

La 3 iulie 2019, prin intermediul adresei electronice, Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia a declarat recurs împotriva încheierilor din 4 aprilie 2019 și 11 iunie 2019 ale instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a încheierilor recurate în partea ce ține de plata taxei de stat, admiterea cererii ei cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, restituirea cauzei spre examinarea la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel eronat și prematur a respins cererea ei cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

A remarcat că în susținerea solicitării de scutire parțială de la plata taxei de stat dânsa a prezentat adeverința eliberată la 6 decembrie 2018 de către

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, care confirmă că este înscrisă în anul universitar 2018-2019, în anul I de studii, program master, adeverința eliberată de IP „Agenția Servicii Publice” la 11 decembrie 2018, potrivit căreia pe numele ei nu au fost și nu sunt înmatriculate mijloace de transport cu drept de proprietate și adeverința eliberată de IP „Agenția Servicii Publice” la 7 decembrie 2018, care confirmă că pe numele ei nu sunt înregistrate cu drept de proprietate bunuri imobile amplasate pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, dovezile prezentate întru confirmarea cererii cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat demonstrează că dânsa este în imposibilitate de a achita taxa de stat în sumă de 3571,24 de lei, fiind întrunite condițiile prevăzute de art. 85 alin. (4) CPC.

La 18 iulie 2019, notarul Lilia Burac, reprezentată de avocatul Victor Burac a depus referință la recursul declarat de Aliona Aramă, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 13 iunie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 144 vol. VIII), fiind recepționată de recurentă la 21 iunie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 199 vol. VIII).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 3 iulie 2019 în termenul legal.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel în partea contestată și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum rezultă din materialele dosarului, odată cu depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 15 noiembrie 2018 a Judecătoriei Cimișlia sediul central, Aliona Aramă a achitat taxa de stat în mărime de 200 de lei, totodată, solicitând, în temeiul art. 85 alin. (4) CPC, scutirea parțială de la plata taxei de stat (f. d. 17-18, 23 vol. VIII).

Prin încheierea din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse ca neîntemeiate cererile privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului depuse de Aliona Aramă și Lidia Aramă, care la fel a contestat hotărârea primei instanțe și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, fiindu-le acordat un termen rezonabil de 15 zile de la data comunicării încheierii pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 150 de lei de către Lidia Aramă și în mărime de 3571,24 de lei de către Aliona Aramă (f. d. 175-178 vol. VIII).

Iar prin încheierea din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, a fost respinsă ca neîntemeiată cerere Alionei Aramă privind suspendarea executării încheierii din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat. Au fost restituite apelurile declarate de

Lidia Aramă și de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu în legătură cu neîndeplinirea indicațiilor expuse prin încheierea instanței de apel de achitare a taxei de stat la depunerea cererilor de apel (f. d. 190-193 vol. VIII).

Se va menționa că încheierile din 4 aprilie 2019 și 11 iunie 2019 au fost contestate doar de către Aliona Aramă și numai în partea ce o vizează.

Verificând legalitatea încheierilor instanței de apel în partea contestată, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca neîntemeiată soluția instanței de apel adoptată prin actele de dispoziție în partea contestată.

În susținerea opiniei enunțate, se vor reține prevederile art. 85 alin. (4) CPC, care stipulează că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Raportând la caz prevederile normei menționate, instanța de recurs relevă însă că instanța de apel în mod eronat, prin încheierea din 4 aprilie 2019, a constatat că Aliona Aramă nu a prezentat instanței de apel probe care să demonstreze că aceasta se află într-o situație materială și financiară precară și nu este în stare de a achita integral taxa de stat.

Și asta deoarece, ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel, printr-o frază generală a menționat că apelanții nu au confirmat prin probe starea financiară și materială precară, care ar putea fi drept temei pentru scutirea lor de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului, astfel, lăsând fără apreciere și examinare actele prezentate de către Aliona Aramă în susținerea solicitării cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Or, la cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel Aliona Aramă a anexat adeverința nr. 120 din 6 decembrie 2018 eliberată de Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, care confirmă că dânsa este studentă, fiind înscrisă în anul universitar 2018-2019, anul I de studii, program master, adeverința nr. 0101/18/37540 din 7 decembrie 2018 eliberată de IP „Agenția Servicii Publice”, care confirmă că pe numele acesteia nu sunt înregistrate cu drept de proprietate bunuri imobile amplasate pe teritoriul Republicii Moldova și adeverința din 11 decembrie 2018 eliberată de IP „Agenția Servicii Publice”, potrivit căreia pe numele ei nu au fost și nu sunt înmatriculate mijloace de transport cu drept de proprietate, în același timp invocând și faptul că dânsa nu este încadrată în câmpul muncii (f. d. 20-22).

Sub acest aspect, se constată că concluzia instanței de apel, expusă în încheierea din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat, în partea prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Alionei Aramă privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului este una pripită, fapt ce indică la netemeinicia încheierii date în partea contestată, drept urmare, și la netemeinicia încheierii din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, în partea prin care a fost restituit apelul declarat de Aliona Aramă în legătură cu neîndeplinirea indicației expuse prin încheierea instanței de apel de achitare a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Distinct de cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia, de a casa

parțial încheierile din 4 aprilie 2019 și 11 iunie 2019 ale instanței de apel și anume în parte prin care a fost respinsă cererea Alionei Aramă cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și în partea restituirii cererii de apel depuse de Aliona Aramă, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel de la etapa primirii cererii de apel depuse de Aliona Aramă.

Având în vedere că în rest încheierile din 4 aprilie 2019 și 11 iunie 2019 ale Curții de Apel Comrat nu au fost contestate cu recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că este inoportun de a se expune asupra temeiniciei sau netemeiniciei încheierilor instanței de apel în partea necontestată.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Aliona Aramă, reprezentată de avocatul Valentina Hriplivaia.

Se casează parțial încheierea din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Comrat și parțial încheierea din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Alionei Aramă împotriva lui Ștefan Carauș și notarului Lidia Burac cu privire la anularea testamentului și încasarea cheltuielilor de judecată și la cererea de chemare în judecată a notarului Lilia Burac, reprezentat de avocatul Victor Burac împotriva Alionei Burac și Lidiei Aramă cu privire la calificarea ca neîntemeiate și denigratoare, ce lezează reputația profesională, acuzațiile conținute în cererea de chemare în judecată și în plângeri, cu obligarea de a dezminți acuzațiile pe aceeași cale prin care au fost răspândite, repararea prejudiciului moral, și anume în partea prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Alionei Aramă privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și acordat un termen rezonabil pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului și în partea prin care a fost restituit apelul declarat de Aliona Aramă, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat de la etapa primirii cererii de apel depuse de Aliona Aramă.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Sveatoslav Moldovan